

INICIATIVA SOCIAL I CULTURAL

Un regal per a l'ànima

Música, teatre i art transformen i ajuden a la reinserció, així ho entén l'entitat Apropa Cultura i així ho viuen moltes dones

NATÀLIA FARRÉ
BARCELONA

Ni víctimes ni supervivents. Les dues coses adjectivitzen i queden. «El concepte està tan mediatitzat per la cultura patriarcal que víctima se sol associar a algú incapaç, a algú danyat irreparablement», apunten des de l'Associació Lligam. I no. El que els passa no és irreversible. És un estat circumstancial. Aquí i ara. Són dones que viuen una situació de violència de gènere. Però hi ha un abans i lluiten per un després. La batalla no és fàcil. Quan el maltractament acaba, el camí continua sent difícil. Cal recollir els trossos i enganxar-los. Per això, tot serveix i tot és necessari. La cultura, també.

De fet, «l'accés a la cultura és un dret universal reconegut». I, de fet, «la cultura és una experiència transformadora». Són paraules de Sonia Gainza, directora d'Apropa Cultura, la iniciativa que fa 12 anys que acosta equipaments culturals i entitats socials. «Som un recurs de lleure cultural inclusiu», diu, això significa els grans centres del país –el TNC, l'Auditori, el Liceu, el Museu Nacional...– ajuden a oferir un programa adequat (també pel preu, 3 euros) per a col·lectius en risc d'exclusió.

Els beneficis són tan grans i la iniciativa tan ben valorada, que el que va començar sent una proposta de l'Auditori suma ara 127 equipaments a 35 ciutats catalanes. Amb un programa dedicat a les dones en risc de vulnerabilitat. «Per a algunes una visita a un museu és adonar-se'n que tenen una opinió i la poden expressar; per a d'altres anar al teatre és tornar a sentir-se dins la societat,

retrobar-se amb les seves emocions i les ganes de viure. I n'hi ha que assisteixen per primera vegada a un concert perquè senzillament no n'havien tingut mai l'oportunitat». Ho explica Apropa, però ho confirmen les usuàries.

A l'Anne –nom fictici per la por de ser localitzada pel seu agressor– li brillen els ulls quan recorda la seva recent experiència al Liceu gràcies a Apropa i Lligam, l'associació que li dona ajuda. L'Anne és originària d'un país europeu amb un fort substrat cultural, així que sempre va gaudir de la música, el teatre i el ballet. Però tot es va truncar quan va conèixer la seva exparella i va arribar la seva filla. Van començar les agressions i l'aïllament. I es va acabar qualsevol rastre de normalitat. A l'Anne se li atropellen les paraules de l'emoció quan explica que va poder portar la seva «nena» al Petit Liceu a

«Accedir a la cultura et permet desconnectar, ser més persona i més crítica», diu la Karol

A l'Anne li brillen els ulls quan explica que ha pogut portar la seva filla de 4 anys al Petit Liceu

veure *Mans a l'òpera*, en què va sonar una famosa ària que sempre porta al mòbil i intenta que la seva filla escolti juntament amb moltes altres.

Per a l'Anne aquestes sortides són vitals, amb elles no només recupera «una cosa perduda» sinó que està absolutament convençuda que la «cultura és l'única cosa» que realment té i una cosa «essencial» per «tirar endavant». Hi ha més dones que comparteixen aquest sentiment: «És màgic, sento que creixo i que aprenc». «La cultura és un regal per a l'ànima, et fa reflexionar i et torna la dignitat» són altres testimonis

Un luxe

És el cas també de la Karol, que no s'amaga sota cap pseudònim perquè ja se sent amb forces per explicar la seva història i reivindicar els seus drets. La seva experiència és semblant a la d'altres dones. Una parella que «aïlla, culpabilitza, i deixa l'autoestima pel terra». Va tocar fons però s'està apoderant gràcies a la seva família, que va fer pinya per ajudar-la, i a l'Espai Ariadna. Reivindica l'accés a la cultura i les sortides que ha pogut fer amb Apropa. Parla amb passió del Museu Blau, el Dhub i el CCCB. «És meravellós, et permet desconnectar i remuntar. Ser més persona i més crítica. I veure que no tots els homes són iguals». La Karol ja té la pancarta que portarà avui: *Em vesteixo com vull i em desvesteixo amb qui vull*. I parla del «luxe» que representa poder accedir a la cultura, tot i que el veritable luxe és veure el seu apoderament i ganes de viure. Bravo per la Karol, i per totes. ≡